

AZ ÉVENTE MEGJELENŐ KALENDÁRIUMBAN DÁNIELISZ ENDRE ÉS TÓDOR ALBERT ARANY JÁNOSSAL KAPCSOLATOS ÍRÁSOKAT KÖZÖLNEK

Nagyszalonta lelke nap mint nap sugárzik

A nagyszalontai kötődésű szerzők verseivel illusztrált havi naptároltalak, hosszabb-rövidebb humoros írások, háztartási titkok és fogások színesítik a Nagyszalonta Kalendárium 2020 kötetet.

» MOLNÁR JUDIT

A 18. század második felében az akkori Königsberg lakói Immanuel Kant fi lozofus napi sétáiról azt gondolták és mondták is, hogy a példás pontossága miatt hozzá lehetne igazítani a toronyórát, illetve a város összes óráját. Úgy gondolom, a nagyszalontaiak is az évente megjelenő kalendáriumukhoz igazítják az év végi ünnepek körüli készülődéseiket. Nem tudnám megmondani, hány esztendeje vállalja a szerkesztés és megjelentetés időfálfó munkáját Tódor Albert, talán már többciklusos polgármestersége alatt kezdte, de a nagyváradi filharmónia vezérigazgatójaként évente megajándékozott az aktuális példánnyal, s ha akkori szerzők feladatai mellett sem dobta át másra a kalendárium szerkesztést, akkor most, immár harmadéves nyugdíjasként ugyanvaló

A szalontai kalendáriumban helytörténeti érdekességek is szerepelnek

megadta a 2020-at beharangozó kötet csínját-bínját. A szülőhely szeretete és megbecsülése a legkisebbtől a legnagyobb településig a közösség legszebb erényének mondható, mindnyájuk javára és dicsőségére válik. Tódor Albert Székelyudvarhely szülőtte, az agráregyetem elvégzése után került Szalontára, ahol családot

alapított, őt pedig a város tiszteletbeli fi ává fogadta. Anélkül, hogy szülővárosát megtagadná, a befogadást minden kalendáriumban megköszöni. Az idei szám kezdő ajánlásában a következő szavakkal: „Nagyszalonta Isten áldotta hely. Kisvárosi mivolta és lakóinak csekély száma ellenére halhatatlanná lett. Jeles szülőttei

adtak s adnak kiváltságos rangot neki a magyar irodalom- és tudománytörténetben, s a föld minden röge szerelmes emlékezéssel él a Nagyszalonta Kalendáriumot szerető, megbecsülő szalontaiak tudatában.” Hasonló hangulatú a mottó is: „Szalontának lelke van, és ez a lélek nap mint nap sugárzik”, de a szalontai kötődésű szerzők verseivel illusztrált havi naptároltalak után a kalendáriumot indító bevezető is ennek a közös lelkeségnek a kiemelésére épül. „Minden nemzet életében vannak kitüntetett helyek, amelyekhez nemcsak az ott élők kötődnek hűséggel, hanem a közösség azon tagjai is, akik még sosem jártak arrafelé. E szellemi-lelki forrásvidékeink vonzásának titka, hogy különleges ajándékot adtak a „nagy hazának” – sokak büszkségére, mindannyiunk öröme. A magyarság szereti, becsüli, tiszteli, magáénak érzi Nagyszalontát. A helyet, amely – a sors különös ajándékaként – egy semmi máshoz nem hasonlítható közösséget alkot belőlünk: az Arany Jánossal egy anyanyelvet beszélők közösségét.”

Sajnos ezen meleg szavak után hidegzuhanyként ért a 2020-ban aránylag kerek évfordulós események listájának több durva

elírása, tévedése, és simán át is siklottam volna felettük, de hát Széchenyi Istvánnal, Márai Sándorral és József Attilával kapcsolatban méltóságon aluli volna a rég lejárt „nyomda ördögére” hivatkoznom. Az évfordulósok közül néhány természettudósról – Földi Jánosról, Balogh Ernőről és Kulin Györgyről (a címben a születési éve hibásan jelenik meg!) –, illetve közéleti emberről – Lovassy Lászlóról, Lovassy Andorról és Fábíán Imréről – részletesebben is megemlékeznek, majd Dánielisz Endre és Tódor Albert Arany Jánossal kapcsolatban közölnék írásokat. Különböző helytörténeti érdekességeket közöl dr. Lőrincz Ottó és Deák Sándor, illetve Székely Ervin Kálmándy Mihály Kossuth-díjas operaénekesrel közös gyermekkorát idézi fel.

A kalendárium műfajának elengedhetetlen „kellékei”, a hosszabb-rövidebb humoros írások, háztartási titkok és fogások, tudnivalók a fűszernövényekről és hasonló, a mindennapi élethez kötődő érdekességek zárják a Nagyszalonta Kalendárium 2020 kötetet, melynek olvasgatása után talán senki nem kérdőjelezi meg a kijelentést, miszerint lelkében él ez a város.

Precedensértékű támogatás

» BÍRÓ BLANKA

Évtizedek óta fennálló igazságtalanság orvoslásának tartja Antal Árpád, hogy a kormány kulturális alapot hoz létre az önkormányzatok által fenntartott művelődési intézmények részfinanszírozására. Sepsiszentgyörgy polgármesterének javaslatát elfogadta a kabinet, így a kormány által felelősségvállalással elfogadott jövő évi költségvetési törvényben szerepel, hogy a személyi jövedelemadó 3 százalékból létrehoznak egy alapot, ebből azok az önkormányzatok hívhatnak le pénzt, melyek saját költségvetésből kulturális intézményeket működtetnek. Korábban lapunknak Tánzos Barna RMDSZ-es szenátor is újdonságként értékelte, hogy a szövetség javaslatára a kulturális alap létrehozása bekerült a büdzsébe.

Antal Árpád ugyanakkor a tegnapi sajtótájékoztatón rámutatott, méltánytalan, hogy a gazdag nagyvárosok művelődési intézményeit az állam működteti, miközben a kisebb városokban az önkormányzatok saját költségvetésből tartják fenn ezeket. Példaként említette, hogy az elmúlt tíz év alatt Sepsiszentgyörgy több mint 20 millió eurót költött a kulturális intézményei fenntartására, ugyanebben az időszakban a kolozsvári intézmények több mint 100 millió eurót kaptak az államtól. Ilyen

körülmények között is, a minden évben elkészülő kulturális vitalitást kimutató felmérésben, Sepsiszentgyörgy az országos második helyezett Kolozsvár után. Másrészt Sepsiszentgyörgy és Csíkszereda a romániai városok között a legtöbb pénzt fordítja saját költségvetésből a művelődési intézményekre. Sepsiszentgyörgy évente saját büdzséje 7-9 százalékát költi kultúrára, ami évi hárommillió euró.

A városi önkormányzat négy teátrumot tart fenn saját költségvetéséből: a Tamási Áron Színházat valamint a hozzá tartozó Cimborák Bábszínházat és az M Studio Mozgásszínházat, illetve az Andrei Mureșanu román színházat. Antal Árpád kiszámolta, hogy a személyi jövedelemadó 3 százaléka országos szinten mintegy 720 millió lej, ebből a költségvetés törvénye szerint a színházak, operák, filharmóniák működési költségeire hívhatnak le pénzt a fenntartó önkormányzatok. A múzeumok és könyvtárak működését nem támogatják, mert ezeket az intézményeket az egész országban a helyi vagy megyei önkormányzatok tartják fenn, nincsenek megkülönböztetések, hogy helyi vagy állami pénzből finanszírozzák. Antal Árpád szerint ez nagy segítség az önkormányzatoknak, az alap létrehozása precedensértékű, és abban bízunk, hogy nemcsak a jövő évben lesz elérhető, hanem a következő esztendőben is.

